

Welke belangen dient Maggie De Block?

De minister van Volksgezondheid bespaart op 'evidence-based medicine'. Een besparing die weleens veel geld zou kunnen kosten', schrijft Ruben Mersch.

RUBEN MERSCH

Auteur en ex-werknemer van vzw Farmaka. Schrijft deze bijdrage in eigen naam.

Niemand wil dat zijn dokter hem een pil voorschrijft die bij nader inzien toch niet zo effectief en veilig is. Je hoopt als patiënt dat je dokter op de hoogte is van de nieuwste inzichten in de geneeskunde. Door enkele recente beslissingen van minister van Volksgezondheid Maggie De Block is dat voor artsen veel moeilijker geworden.

De geneeskunde staat nooit stil. Inzichten over wat de meest effectieve therapie is voor een ziekte of welke behandeling het minste bijwerkingen heeft, veranderen continu. Die inzichten zitten helaas verborgen in een enorme stapel wetenschappelijke publicaties. *Pubmed*, een database die bijna alle medische publicaties bevat, <http://www.standaard.be/> (http://www.standaard.be/) *De Standaard* bevat, telt momenteel iets meer dan 27 miljoen artikels. Elk jaar komen er pakweg een half miljoen bij.

Op de hoogte blijven is voor artsen allesbehalve eenvoudig. Als een dokter manmoedig besluit om die miljoenen pagina's vakliteratuur zelf te doorworstelen, dan houdt hij, zelfs als hij zijn slaap en zijn sociaal leven opoffert, nauwelijks nog tijd over voor zijn patiënten.

Goochelen met getallen

Artsen kunnen hun voorlichting ook aan de farma-industrie overlaten. Die zet duizenden artsenbezoekers in die zonder morren urenlang in hun wachtkamer kamperen. Ze hebben mooie, glanzende folders bij zich, vol hippe grafieken waarmee ze proberen te bewijzen hoe fantastisch hun nieuwste medicijn wel niet is.

Er is een probleem met het digitale alternatief dat de minister aanprijst: het bestaat nog niet

Handig, maar deze door de industrie betaalde voorlichters hebben een vanzelfsprekend nadeel: onafhankelijk kun je ze niet noemen. Staalhard gelogen wordt er zelden, maar vervelende bijwerkingen worden subtiel verzwegen en de voordelen van hun nieuwe wondermiddel worden iets te enthousiast in de verf gezet. Goochelen met getallen, het is een discipline waarin de farma-industrie uitblinkt.

Momenteel hebben artsen gelukkig nog een andere mogelijkheid om op de hoogte te blijven. In Vlaanderen bestaan organisaties die werken rond 'evidence-based medicine': geneeskunde die, totaal onafhankelijk en op basis van de best mogelijke wetenschap, probeert te bepalen welke behandelingen het meest doeltreffend en het veiligst zijn. Een van die organisaties, vzw Farmaka, stuurt artsenbezoekers op pad, net als de farma-industrie, met dat verschil dat deze voorlichters alleen de belangen van de patiënt dienen en niet die van de aandeelhouders. Ze zijn maar met vijftien, maar toch slaagden ze er vorig jaar in om 9.400 bezoeken af te leggen en zo 43 procent van de huisartsen te bereiken. Vorige week besloot De Block dit project te schrappen. Het kost jaarlijks 1,2 miljoen euro. Te duur, volgens de minister.

Knoop in de maag

Jaarlijks geeft de Belgische overheid 4,2 miljard euro uit aan de terugbetaling van geneesmiddelen. Veel van die middelen worden terecht voorgeschreven, maar er is veel overconsumptie: antipsychotica voor lastige oudjes, antidepressiva bij een dipje of maagzuurremmers als je maag even in de knoop ligt. Allemaal terugbetaalde behandelingen die volgens de recentste wetenschappelijke inzichten niet de beste keuze zijn. Soms is hun enige werking de bijwerking. Naar schatting de helft van alle maagzuurremmers, bijvoorbeeld, wordt ten onrechte voorgeschreven. Onze overheid geeft er jaarlijks ongeveer 100 miljoen euro aan uit. Een eenvoudige rekensom leert dat we dus 50 miljoen euro kunnen besparen als we, onder meer door be-

tere voorlichting, erin slagen om dat teveel volledig terug te dringen. Het plaatst de besparing van 1,2 miljoen euro van de minister in perspectief.

Volgens De Block bestaat er een alternatief voor die onafhankelijke artsenbezoekers: een digitaal systeem dat de arts via een pop-up waarschuwt dat hij niet het beste pilletje voorschrijft. Jammer genoeg blijken die minder doeltreffend te zijn dan een bezoek aan de arts. Dokters krijgen last van *'alert fatigue'*. Net als de foutmeldingen op je computer worden al die pop-ups zelden gelezen en probeert de dokter die zo snel mogelijk weg te klikken.

En er is nog een probleem met het alternatief van De Block: het bestaat nog niet. Er is door verschillende organisaties al wat voorbereidend werk verricht, maar de integratie in het elektronisch voorschrijfsysteem van de artsen is nog toekomstmuziek.

Addertje onder het gras

Behalve vzw Farmaka wordt nog een andere organisatie voor evidence-based medicine belaagd door de minister. Ook het Federaal Kenniscentrum (KCE) probeert onze gezondheidszorg op de best mogelijke wetenschappelijke bewijzen te baseren. Het KCE moet van De Block fuseren met enkele andere organisaties. Daar schuilt een addertje onder het gras. In de huidige raad van bestuur van het KCE zetelen onder andere artsen, patiënten en ziekenfondsen. In de toekomst zullen alleen vertegenwoordigers van overheidsorganisaties, die dus verantwoording af te leggen hebben aan de minister, bepalen wat het KCE mag onderzoeken en hoe het dat het best aanpakt. Geen ideale situatie voor een organisatie die ons gezondheidsbeleid kritisch wil doorlichten.

Mensen die meer talent hebben voor complotdenken dan ik, kunnen hier een patroon in ontwaren. Zij zouden kunnen concluderen dat onze minister liever niet al te veel kritiek krijgt op haar beleid, of dat ze bezweken is voor de charmes van de far-

malobby. Die stellingen kan ik niet bewijzen. Ik weet wel dat onafhankelijkheid een van de pijlers is van goede wetenschap. En ik vrees dat minister De Block die pijler aan het slopen is.

LEES MEER

16/09/2017 | 'We worden kwetsbaarder voor druk van politici'
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20170915_03075741)

13/09/2017 | 'De Block zet poort open voor farmabedrijven'
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20170912_03068573)

08/09/2017 | 'Wil De Block dat artsen alleen nog bijscholing krijgen van farmabedrijven?'
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20170908_03060445)

06/09/2017 | De geneesheer is niet meer
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20170905_03055538)

05/09/2017 | De 'bekwame helper', uw redder in nood (als er geen arts in de zaal is)
(http://www.standaard.be/cnt/dmf20170905_03054412)

---

u.de/extra/sta